

Præst, til hvilken Parterne, tagne som en Heelhed, dog finde sig meest hendragne. Det er S'ens Mening. Hvad nu angaaer den Evang, der derved skulde paalægges, saa troer jeg ikke, at denne S, som den er affattet, skaber nogensomhelst Forpligtelse til at foretage en Bielse, som ikke i Forveien paalaa den vedkommende Præst. Jeg troer, at Udtrykket „Bielse skal kunne forrettes“ kan i dette Tilfælde, hvor der ikke er Tale om, at Bielsen tilfaldt en bestemt Præst, som i den tidligere Lovgivning var den Æneste, der kunde foretage den, saa at der ingen anden Vel var — jeg troer, at det Udtryk, som her er brugt, ikke kan medføre den Virkning, at Præsten skulde være forpligtet til at foretage Bielsen, naar han ikke i Forveien var forpligtet dertil. Den catholske Præst vil i mine Tanker ikke paa nogen Maade kunne forpligtes til at foretage en Bielse, som hans Kirke misbilliger, og jeg veed ikke, om den lutheriske egentligt strengt taget kan forpligtes til at foretage Bielsen, han er berettiget til at foretage den, men om han kan synes at staae under den samme Forpligtelse, som han for havde, da der til denne Forpligtelse var knyttet den Betingelse, at Børnene skulde opdrages i den lutheriske Lære, derom har jeg Tvivl, og det vilde vel, naar der skete Indsigelse derimod, være at underkaste en Undersøgelse, om Bestyrelsen kunde forpligte den lutheriske Præst til nu at foretage Bielsen, naar han sagde: Ja, tidligere foretog jeg den, min Samvittighed var beroliget ved Hensynet til Bestemmelsen om Børnene“ — paa samme Maade, som den catholske Præst beroligede sig herved; — „men nu er denne Beroligelse bortfalden, og jeg har derfor Skrulper ved at foretage Bielsen, og jeg troer ikke, at den Forpligtelse, der for paalaae mig, længere paaligger mig“. Naar en Præst talte saaledes, troer jeg, at det vilde blive Gjenstand for Overveelse, om Bestyrelsen kunde paalægge ham den; jeg vilde tage det længe i Betænkning. Men det er ganske vist, at jeg aldrig vilde paalægge nogen lutherisk Præst at vie en Jøde; dertil er han ikke hidtil lovligt forpligtet; Bevillingen lød paa, at han kunde foretage Bielsen, og det var en speciel Bevilling, der

var ikke nogen almindelig Tilladelse for en Præst til at foretage en saadan Bielse, endnu mindre var der en Forpligtelse, og en Forpligtelse for ham kan denne Paragraph ikke skabe, og jeg har nogen Tvivl, som efterhaanden er opstaaet hos mig, om denne Paragraph i dette Tilfælde skaber en kirkelig Berettigelse for ham, og om ikke i det Ringeste hans kirkelige Foresatte kunde sige til ham: „Ja, der er fra den borgerlige Lovgivnings Side Intet i Veien, men hidtil har den kirkelige Lovgivning ikke indeholdt Tilladelse for den kristne Præst til at vie Jøder“. Det er en Tvivl, som først senere er opstaaet hos mig, men om det andet Spørgsmaal, at den kristne Præst ikke er forpligtet til at foretage en Bielse, hvor den ene Part er Jøde, derom er jeg saa overbevist, at jeg — og det udtaler jeg med fuld Overbeviisning — hvis jeg var lutherisk Præst, ikke vilde foretage en saadan Bielse, og jeg vilde lade det komme an paa, om man troede, at Loven forpligtede mig dertil; men med den samme Overbeviisning erkjender jeg ogsaa efter det Standpunkt, hvorpaa jeg nu staaer, at Loven ikke forpligter Præsten dertil. Jeg har angivet, hvorfor denne Paragraph er kommen ind i Loven, alene for i dette Tilfælde, der nu hørte med til det Omraade, som Loven omfattede, at tilvejebringe den Paritet mellem Kirkerne, som jeg troer nu egentlig i Almindelighed er givet ved Grundloven, medens Paragraphen ikke kunde have til Hensigt at skabe en ny Regel og Forpligtelse for Kirkerne selv i disses Væsen. Paragraphen har derfor et indskrænket Formaal, og jeg vilde ikke bestaae nogen ivrig Kamp for denne Paragraph, naar den ikke var der; men jeg troer, at den er saa lidet betænkelig, at den Betænkning, man kunde have ved den, ikke opveier den større Betænkning ved nu at udsætte denne Lov for en længere Behandling, og for at skulle gennemgaae flere Ting.

Jeg vender mig dernæst til det Ændringsforslag, der er stillet til § 9, et Ændringsforslag, med Hensyn til hvilket jeg strax maa bemærke, at jeg udtaler mig under andre Betingelser end med Hensyn til det Øvrige, fordi det vil være Thingets Medlemmer bekendt, at § 9, saaledes som den nu er redigeret, ikke